

VČASNÉ POZNÁNÍ DROGOVÉ ZÁVISLOSTI MLADISTVÝCH

Lions Club International (LCI) – District 114 - 0, Austria, a LCI Karlovy Vary dne 27. 6. 1992 uspořádal uvodní besedu na téma „Včasné poznání drogové závislosti mladistvých“. LCI je celosvětovou organizací, která chce pomáhat slabým, potřebným a postiženým osobám. Jak narůstá problematika drogové závislosti, rozšířila LCI svou činnost i na tuto oblast. Na besedě vystoupili tito pracovníci rakouské organizace:

Fr. Stifter, pověřenec LCI pro oblast zneužívání alkoholu a drog a vedoucí pilotního projektu Lions - Ques: Rozvoj osobnosti pro Rakousko, se zmínil o nedávné schůzce zástupců LCI z Rumunska, Maďarska a ČSFR. Je členem LCI od roku 1975 a od roku 1989 je pověřen vedením sekce „boj proti drogám“ (včetně alkoholu). Zdůraznil, že je nutno včas rozpoznat riziko: na Západě začínají s alkoholem a s drogami 10 - leté děti a posun do mladších ročníků se začíná projevovat i v našich zemích. Je obtížné řešit situaci jedince, který návyku propadl, proto v Rakousku organizují boj proti vzniku návyku na dvou úrovních: 1. odborní pracovníci (lékaři, právníci, učitelé) se scházejí, aby se informovali o problémech abúzu, jeho kontroly a aby si vyměnili své zkušenosti; 2. pro děti 10 – 14 leté připravují učitelé-specialisty, kteří projdou odbornou přípravou a pak zapojují do řádné výuky i informace o drogách, o jejich nebezpečnosti a o důsledcích zneužívání. Náklady na tuto výchovu nese školský úřad, zjistili, že jediné zapojení takového programu do běžné výuky může přinést nějaký výsledek. Na podzimní seminář pro učitele pozvou i 2 zástupce z ČSFR a rádi budou informovat o celém programu i o zkušenostech s jeho uplatňováním.

L. Steiner, vrchní inspektor boje proti narkomanii v Burgenlandu, názorně rekapituloval poznatky o 3 hlavních skupinách drog: halucinogenech, euforizujících drogách a stimulantech, a to podle zemí, odkud pocházejí, surovin, způsobu získávání a zpracování. V Rakousku stojí 1 g hašiše 100 a 1 g opia 2000 šilinků. Zločinnost spojenou s drogami lze rozdělit na a) přímou (falšování a krádeže receptů, vykrádání ordinací a lékáren, cíl: obstarat si drogu přímo); b) nepřímou (prostituce, krádeže, vraždy, pod-

vody, přepadání a další; cíl: obstarat si prostředky na nákup); c) následnou: dopravní nehody, zanedbávání výchovy a výživy až zneužívání dětí, zranění, neposkytnutí první pomoci. Ilustrativní je vzestup cen u kokainu: za 1 kg listů koky se platí 1 – 3 dolary, za pastu 250 – 1500, Kolumbie jej prodává za 5000, velkoobchod v USA za 10 000 – 20 000, v Evropě za 30 000 – 50 000, maloobchod v USA za 80 000 – 100 000, v Evropě za 150 000 – 300 000 dolarů za 1 kg. Mafie „Cosa nostra“ v USA vydělala za rok 1991 675 miliard dolarů, Kolumbie 7 miliard, Peru 1 miliardu a Bolívie 1,2 miliardy dolarů. Protože nitky tohoto obchodu vedou často až k vládám a zisk je tak značný, je boj proti drogám velmi obtížný. Je nutno mobilizovat co nejširší veřejnost, osvědčili se hlavně příslušníci z postižených rodin.

N. Koch, vrchní inspektor a vedoucí kriminálního oddělení zemské policie Burgenland, uvedl podobná čísla o výtěžku z drog. V posledních 25 letech se začíná obchod s drogami rozmáhat i v Rakousku: 1966 neměli žádné problémy, 1991 zajistili 500 překupníků a osob, které s nimi byly ve spojení. Navíc jsou ohroženy děti 14 – leté a mladší. Proto zaměřují prevenci dvojitým směrem: a) rodiče i děti jsou poučeni, jak droga vypadá a co může způsobit; b) represivní část se soustřeďuje na odhalování pašeráků a spojek. Průzkum ukázal, že k 1. styku mladistvého s drogou (hlavně s heroinem) dojde na popud kamaráda či známého. Zmínil se i o různých formách píchání (kromě žil na horních končetinách pod nehty, jazyk, do stehenních cév). V naší zemi je zatím situace relativně příznivá, protože pašeráci byli sice zajištěni, ale ani „měkké“ ani „tvrdé“ drogy nejsou tak rozšířeny jako v jiných zemích. Proto máme ideální, ale nejvyšší čas na primární prevenci za spolupráce všech vrstev obyvatelstva. To vyžaduje zmobilizovat veřejné mínění a vzbudit zájem veřejnosti o problematiku.

V bohaté diskusi bylo zdůrazněno, že problémem drogové kriminality tkví v utajení: u jiných trestných činů poškozený udá, co se mu stalo – zde mlčí, protože jinak by ztratil spojení. Proto v Rakousku mají nasazené pátrače mezi překup-

SPRÁVY

níky. K zajištění jim stačí svědecká výpověď a důvodné podezření. Podezřelá osoba se musí podrobit odběru moče či krve, pokud odmítne, může být jako podezřelá z konzumu i zajištěna. Zaměřují se na festivaly, kluby a podobné organizace. Romský problém není v Rakousku nijak velký, mají zkušenost, že Romové zkouší konzum jako každý jiný jedinec. Sami sice dlouho nevydrží, ale snadno přenášejí návyk na jiné. V Rakousku jsou trestně postižitelní mladiství od 14 let (soudy pro adolescenty) s nižšími sazbami trestu. Plnou trestní odpovědnost mají osoby starší 21 let (včetně doživotního trestu).

I v Rakousku jsou prchavé látky (lepidlo, ředidla a pod.) užívány jako náhrada za drogy, ale nemají s nimi podstatné problémy. Celkový problém drog se jim jeví jako relativně malý oproti jiným formám abúzu: na přibližně 10 000 abuzérů drog mají 200 000 – 400 000 alkoholiků a ještě víc abuzérů léků. Přitom obě tyto formy nejsou zákonem postižitelné.

Tato schůzka položila základ spolupráce obou poboček LCI, která bude pokračovat i nadále.

MUDr. M. Vichnar